

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. по-
верх. Конт. почт. ш. 504-060.
143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор при-
ймає від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місяць 5-00 зод.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр. Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
750 зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-35.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Німеччина невдоволена промовою Болдуїна.

БЕРЛІН, 7. 10. ПАТ. Вчорашня промова Болдуїна на конгресі консервативістів викликала в німецьких колах велика неагасне невдоволення. Жалюване є те, що британський премієр тому, що хотів здобути прихильність Франції для англійських санкційних плянів, згадав про те, що

на континенті існує великий озброєний нарід і при тім мав на думці Німеччину. Німеччина ніколи не погодиться на те, щоб над її бажанням мира ставили знак запиту та надалі відносились до неї з застереженнями й невдовієм.

Поширення італійсько-абісінського конфлікту на Єгипет.

ПАРИЖ, 7. 10. ПАТ. Часопис „Промисловий Діло“ повідомляє з Каїро про масову втечу єгипетських капіталів до швейцарських банків з страху, щоб італійсько-абісінський конфлікт не поширився на Єгипет і англійсько-єгипетський Судан.

НАСЛІДНИК ЄГИПЕТСЬКОГО ПРЕСТОЛУ В ЛЬОНДОНІ.

Наслідник єгипетського престолу відіхав у неділю на чердаку кружляка „Девоншир“ з Александри до Львондону.

Концентрація італійських воєнних кораблів на Червоному Морі.

ЛЬОНДОН, 7. 10. ПАТ. „Теймс“ повідомляє з Львондону: Італія сконцентрувала на Червоному Морі 25 воєнних кораблів, між якими є кружляк „Таранто“, 4 підводні човни, кілька контрторпедовців, канонірок і менших допоміжних кораблів.

КОНТРОЛЮЮТЬ ВАНТАЖІ БРИТІЙСЬКИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ КОРАБЛІВ.

ЛЬОНДОН, 7. 10. ПАТ. Часопис „Стар“ по-

відомляє: У східній частині Середземного Моря італійські воєнні кораблі затримали деякі британські торговельні кораблі домагаючись інформації про перевіз вантажу. Капітани повідомили негайно телеграфічно про це корабельні товариства. Деякі з них відмовились виконати домагання італійців, які не реагували на відмову.

Кільчасті дроти на Мальті.

ЛЯ ВАЛЕТТА, 7. 10. ПАТ. Влада на острові Мальта видала розпорядки остерожности. Розвинули кільчасті дроти на побережжі, де можуть осідати літаки. Скріпили залогу. Військо, що прийшло, має відділ саперів, протиле-

жунської артилерії, санітарів й легунства. Сподіються, що приїде 5 полків. Фальотиза торпедовців і підводних човнів стежить неалеко острова й робить вправи.

Жахлива доля наїздників.

„Шіаго Трібюн“ повідомляє, що відділ пор. Бейлі зі 160 воєнків попав під Адіграт в абісінську засідку. Після звазтого бою 8 італійських воєнків, між ними командант компанії дістались у велику войовничого племена Дунакіль. Спроба відбити полонених не повелася. Щойно на другий день італійські стежі наїшли полонених на 30 км. від місця удару.

Чотирох із них іще жило, інші померли з упли-

ву крови. Всім їм пообтнано праві долоні і стони.

Ствердили теж, що на них перевезено жорстоку операцію, яку підняли данакілі виконують за полонених: позбавили їх мужськості. На грудях команданта італійської компанії, що агинув, почіпили таку карточку з італійським написом: Така доля постигне кожного наїздника Абісінії.

—о—

Англійська преса гостро критикує мін. Ляваля.

мін. Ляваля.

ЛЬОНДОН, 7. 10. ПАТ. Низка англійських щоденників гостро критикує мін. Ляваля закінчуючи йому, що веде політику, щоб відсунути санкції проти Італії. „Дейлі Геральд“ пише: Ляваля бажає намовити Мусоліні, щоб вдоволявся військовими тріумфами під Адуєю. Одночасно хоче виведати згоду від мін. Ідена, що в Британія не буде домагатись уже санкцій. За припинення акції італійської армії Ляваля хоче намовити своїх товаришів у Лізі Націй, щоб відійшли на більшій уступки ніж пропонував Конфет 5-ох. Мін. Іден спротивиться цим заходам.

„Нью Кроїкль“ нападає теж на Ляваля і пише, що члени Ради Ліги Націй на засіданні в су-

боту виявили мало відваги і тільки завдяки мін. Ідену, який вимагав поспіху, дійшло до рішення.

„Дейлі Телеграф“ пише, що Франція хоче обмежити санкції тільки проти деяких сиріачів, які потрібні Італії для воєнного проміну. Зате в Британія рішуче буде домагатись господарських і фінансових санкцій, які заторкнуть теж італійський експорт. Таким чином відбереться Італії ринки збуту і тимсамим доплина закордонних дефіт, потрібних до заплати необхідних закупів.

Англійська преса дуже прихильно ставиться до акції през. Рузвельта.

Кінець спору еспанських королів.

На днях скінчився династичний спір в королівській еспанській фамілії, що тривав понад 80 років і коштував не лише багато грошей, але й крові. Полягав він в тому, що Альфонс XII, батько останнього короля, захопив престіл, даючи йому право на конституцію, мав право його своєю дої Карлос. З цього виникла громадянська війна, що тривала близько 10 років, аж нарешті Альфонс переміг і видалив свого суперника з Еспа-

нії. Від того часу обидві гілки еспанських Бурбонів жили в найбільшій незгоді. Тепер прийшло до згоди, не тому, що всі видалені з Еспанії, але тому, що син Альфонса має одружитись з внучкою дої Карлоса. Таким чином, коли приїде до реставрації монархії в Еспанії, на що сильно знісється, обидві ворожі династії зєднаються на престолі.

—о—

ВІД НИНІ
ЛИШЕ ПІДМІНКА НАВИ
'ПРАЖІНЬ'

Основні зміни соймового регуляміну.

Львів, 7. X. 1935.

Новий регулямін сойму, як і слід було очікувати, має низку постанов, прийнятих голов-но у звязку з тим, що в нових законодавчих органах нема політичних клубів. І — це найважливіші ріжниці а порівнянні з попередніми регулямінами.

Відсутність політичних партій на терені сойму мусіла перш за все викликати зміни в організації соймових комісій. Раніше членів комісій делегували партійні соймові клуби. Канцелярія сойму на підставі чисельної сили окремих партійних клубів означувала системою де Гюнда, скільки місць у соймових комісіях припадало окремим соймовим клубам, а ті клуби вже самі визначували, хто з послів даного клубу входить в ту або іншу комісію. Бувало навіть і таке, що впродовж одного і того самого засідання мінялись члени комісії, що репрезентували у ній дану соймово-політичну групу. Тепер склад комісії незмінний. Членів комісії поіменно вибірає сойм, при чому ніхто з послів не має права відмовитись від мандату члена комісії (арт. 24). Зголошування пропозиції щодо персонального складу комісій переходить в першу чергу на маршала сойму, але очевидно і сам сойм може зголосити своїх кандидатів. Новий вигляд комісії, а саме незмінність її персонального складу, з konieczности мусів викликати постанову дисциплінарного характеру, яка забезпечувала би потрібний кворум для засідань комісій. Посли-члени комісій за неприсутності на засіданні комісії тратять 5% зі своїх місячних дієт, приблизно 50 злотих за кожне засідання.

Як бачимо, обовязки послів стали тяжчими але цьому збільшенню обовязків відповідає збільшення прав окремого посла. Відтепер кожний окремий посол має право сам у сойм імені зголосити проект закону, внесок та інтерпеляцію (арт. 33). Досі, в попередніх соймах, це могли робити тільки групи послів, менші чи більші. (до 1920 р. — з 15 осіб, від 1930 р. — з 30-х послів). Також збільшились права окремих послів щодо участі в соймових дебатах. Поки існували партії (клуби), у дебатах на пленумі сойму брали участь саме лише партії. І тут тільки для більших партій (клубів) був за-гарантований голос. Менші партії, не кажучи вже про поодиноких послів, ніколи не були певні, чи будуть вони мати голос у дискусії, головню якраз при найважливіших і неабияких політичних справах. Траплялось, що й Український Клуб часом не доходив до голосу, хоч він репрезентував увесь кількостімовий націо-нальний колектив. Тільки при одній бюджетній дискусії кожна партія і кожний посол мав запевнену можливість промовляти, але тільки впродовж згорі означеного — мінімального — числа хвилин.

Тепер кожній посол має право вибрати голос в дискусії при кожній справі. Але у зв'язку з цим треба було тобати, щоб не провадилась в безконечність дискусія, тому залягається постанова, що початок може промовляти засадничо пів години, але колиб затягалась дискусія, то маршал може обмежити час промови до 15 хвилин, а за згодою сойму — і до 5 хвилин. Оскільки би і це не допомогло та лишалося би ще багато промовців, маршал може зажадати, щоб ті промовці визначили двох генеральних промовців — одного „за“ й другого „проти“ даного законопроекту. Колиб цього вони не зробили, тоді сам маршал визначає таких генеральних промовців. Очевидно, що при дискусії над бюджетом ці обмеження можуть бути ще більші, бо тоді не можна перейти границь часу, згори призначеного на цілу дискусію.

Очевидно, право промовляти на пленумі сойму само собою ще не може збільшити впливу поодиноких послів на зміст законопроекту. Тут важнішу роль має можливість брати участь у комісійних засіданнях. Ясно, що не можна було кожному послові дати право брати участь в

кожній комісії, бо тоді комісії перетворились би в пленум. Однак автори нового регуляміну виходили з засади, що кожний посол має рівні і повні права. Тому, щоб погодити ті речі, регулямін дає кожному послові право зголосити свої заваги щодо законопроекту референтові цієї справи в комісії*).

Другою можливістю вплинути на зміст законопроекту є право зголошувати поправки до законопроекту вже на пленумі сойму. Діає, що під цим оглядом регулямін сильно обмежує можливість, щоб виходили такі поправки. Тут посол, що зголошує поправку, мусить порозумітись з референтом комісії. Оскільки до порозуміння між ними не дійде, то посол свою поправку віддає на рішення маршала і маршал або піддає її під голосування або відкидає.

Оце ті нові постанови регуляміну, що їх спричинив новий характер сойму — сойму без політичних партій.

Крім того, комісія може покликати на комісію окремих послів та дати їм змогу умотивувати своє становище.

Можливості англо-італійської війни.

(Військово-політичний огляд.)

Недавно на шпальтах „Діла“, пишучи про абісінсько-італійський спір, зазначили ми, що вважимо отверту війну між Італією та Англією з приводу Абіссинії надто невинною для обидвох сторін, щоби вона могла вибухнути. Однак відомості про зосередження англійських сил у Середземному Морі нібито вказують на те, що воєні англії можуть заризикувати отверту боротьбу, тому на часі оцінити вигляди цієї боротьби. Підтримуємо первісне твердження, що та боротьба настільки для обидвох сторін невинна, що пускатися на неї булоб великим гавардом.

ВІЙНА МОЖЛИВА НА МОРІ І НА СУХОДОЛІ.

Війна між Італією та Англією може вестися як на морі чи у повітрі, так і на суші. Тереном боротьби на морі може бути цілий простір Середземного моря, тереном боротьби у повітрі той самий простір Середземного моря, крім того для Італії ціла її територія а для Англії територія її колоній та опірних пунктів у північно-східній Африці, Передній Азії, на Піренейському півострові та на островах Середземного моря. Називаючи ті райони, виходимо з założення, що Італія не відважиться на спробу перелету над нейтральними державами, щоби напасти на саму Англію (острів), що вона може теж зробити, поборюючи лише деякі технічні труднощі.

Боротьба на суходолі можлива, бо обі держави мають сухопутні кордони у коловіях і в районах протекторатів. Із них найважливіший кордон лівійсько-єгипетський, єритрейсько-єгипетський; менше важливий кордон у Сомалі та сомальсько-суданський.

Оцінім по-перше можливості боротьби на морі, бо море ділить від метрополій ті терени, на яких можлива сухопутна боротьба на суходолі, і висади морської боротьби рішатимуть про висадку війни.

ПИТОМІ ПРИКРЕТИ МОРСЬКОЇ ВІЙНИ.

Щоби асесувати собі ті вигляди, що їх може мати кожна сторона, скажемо кілька слів про загальні питомі риси кожної збройної боротьби на морі, зокрема в умовах сучасної техніки.

а) Мета флоту: блокада, бомбардування, десанти.

Кожна морська збройна сила для зломання ворожої держави може застосувати проти неї один з вищевказаних засобів. Блокада, це відірвання її від морських шляхів, від джерел харчів для населення і сировини для промислу. Бомбардування — це знищення ворожих станиць, портів і промислових осередків; це можна робити або безпосередньо з кораблів, або за посередництва військових гідропланів. Вкінці десанти, це висадки піхотних частин, які чи то проникають часово внутр територію поширюючи руїну, чи то влаштовують бази для тривалого опанування територією.

б) Необхідність сухопутних баз і опірних точок при морських операціях.

Ослаблення чи то паралізування ворожої флоту можна добути лиш морськими боями, чи то діїями флоту чи то торпедоносних надморських або підморських одиниць, при чому останні дії не є остаточно рішучими, лиш поважно допоміжними.

Кожна морська збройна зустріч руйнує не лише того, що стався переможцем, але й переможця: вивеє вона стрілянина важких гармат розх.

тує конструкцію кораблів, які треба потім ремонтувати, а кожний ворожий постріл зменшує боєздатність корабля, головню його швидкоств, через що з черги торпедоносці одиниці ворога легко можуть знищити такий корабель. Вага торпедоносних одиниць у тому, що їх найлегше збудувати і найлегше скрити та найкраще вжити для всяких несподіванок.

Ось чому для ведення війни на морі потрібні такі пристави, що давалиб змогу безпечно заховатися і направити свої шкоди. Такі пристави й зовуться базами флоту. Крім них мусять бути й такі оборонні точки на суходолі, в яких флоту могли би доповнити свої засоби палива, набоїв, харчів тощо.

Наявність таких баз і оборонних точок близько району операцій надає так звану релятивну силу флоту, так, що виглядів боротьби не можна визначувати лише на підставі абсолютної сили флоту, себто її тоннажі, гармат, міці, модерного характеру одиниць і їх взаємного відношення.

Зокрема це торкається торпедоносних сил і авіатики, що власнито теж належить до торпедоносних сил, лише повітряних, бо й вона руйнує торпедою, а не гарматою. Ті сили неможливі без вигідних і по-зможі близьких оборонних точок та баз, при чому базою для торпедоносних сил можуть бути й пристави, слабші під технічним оглядом.

СЕРЕДЗЕМНЕ МОРЕ, ЯК ТЕРЕН МОЖЛИВИХ ВОРОЖИХ ОПЕРАЦІЙ; ЙОГО ТРИ БАСЕЙНИ.

Вказавши на повисші питомі риси морської війни, оцінимо під цим оглядом Середземне море, яке єдине моглоб бути головним тереном англо-італійської війни.

З воєнного боку Середземне море можемо поділити на три частини: західний басейн між Гібральтаром і бережжям Італії. Сардинії та ро-гом Бон на Африканському березі; середній басейн: море Йонське та Сидерський залив, себто простір між Сардинією, південною Італією, Пе-

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У ЛЬВОВІ, вул. Кордецького ч. 31.
Телефон 60-04. ПКО. 503-901
поручає в ласні виробі найкращої якості
Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадку і коронову

1387

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смола шевська.

льоповезом та півостровом Барка, і східний басейн — решта моря.

У першому, західному, басейні Англія має одну опірну точку для своїх морських операцій: Гібральтар, — якого не можна ніяк назвати базою флоту, зате Італія має там цілу низку опірних точок і баз, розкинутих на широкому фронті. Колиб англійська флоту була примушена вести біт на тому морі, вона стоялаб під безперервною загрозю несподіваних атак підводних човнів, малих торпедовців, аеропланів, — її uszkodжені кораблі мали би лише дуже малу надію втекти з тих небезпечних вод. Отже лише терен між Сардинією та Гібральтаром міг би бути тереном тих боїв, а яких могла би мати вигляди сильніша англійська флоту, але й там далеко віддалі від баз, япон можна вважати лише Портсмут, утруднялаб можливість використати успіх. Без десанту на Сардинію неможливе її опанування, ановж без опанування Сардинією є виключені дальші дії, головне спроби руйнівних випадів, і зовсім виключені десанти на Апенінський півострів.

У другому, середньому, басейні Англія має лише оду оборонну точку: острів Мальта, цілковито відокремлену й оточену водами, які цілком можна врахувати до італійських вод. Можливо без великої помилки сказати, що вести біт коло Мальти булоб навіть для значно сильнішої англійської флоту річю дуже ризикованою, а навіть на випадок погрому італійської флоту булоб дуже важко вести протиіталійську блокаду, бо підморські човни ввесь час моглиб загрожувати кораблям. З другого боку, поки Мальта залишалась би в англійських руках, Італія не мала би певного ополучення з Лівією.

У третьому, східному басейні, ситуація різко змінюється у користь англійських сил. Там майже все побережжя з південного та східного боку є під безпосередньою контролею Англії і має великі порти, які можуть стати морськими базами. Зате Італія не має майже ніякої навіть опірної точки, бо не можна вважати нею цілком польований острів Родос, що його дуже легко може захопити ворожа сторожа. Але і тут англіїці мають великі труднощі: велика віддалі від головної бази — авідки йде шлях або поза найближче сусідство Італії, або довкола Африки.

Отже у висновку можемо ствердити таке: отомі риси Середземного моря є такі, що дають великі плюси Італії. Лише у східній частині вигляди для Італії є менші, але та частина моря має першорядне значіння тільки у тісному зв'язку з боями.

Всеволод Петріа,
ген. штабу генерал-хорунжий
(Кінець буде.)

Протиіталійський розпорядок Рузвельта.

ЛЬОНДОН, 7. 10. ПАТ. Президент Рузвельт, що проводить відпустку на кружівнику „Юстон“ припоручив у радієвій інструкції до державного секретаря Гула, щоб Зв. Держави негайно оголосили заборону вивозу зброї до всіх країн, що ведуть війну. При тій нагоді Рузвельт заявив таке: Проти наших надій, що не прийде до війни і не заважаючи на наші заходи, ми змушені тепер ствердити, що Італія й Абіссинія ведуть збройну війну. Кожний американ-

ський громадянин, що зробить будьяку транзакцію з воюючими сторонами, зробить це на власне ризико.

Ця заява виходить поза межі передбачені в законі про нейтральність.

Бритійські урядові кола прийняли заяву Рузвельта просто з ентузіазмом, підкреслюючи, що Рузвельт подекуди переіняв дєрмуючу ініціативу щодо застосування санкцій.

Менші держави можуть тільки скористати з Л ги Націй.

ДЕБЛН, 7. 10. ПАТ. Де Валера, промозаючи в Єніс (графство Клерк) про закордонну політику заявив: Всі менші держави можуть тепер тільки скористати з того, що належить до Лги Націй. Коли тільки договори Лги направду шановано.

Вкінці Де Валера сказав: Ми пішли багато вперед у напрямі осягнення мети, що нею є повна незалежність. Не заміряємо затримуватись на тому шляху. Хочемо поступовно йти вперед. Вірю, що осягнемо те, до чого змагаємо.

Щасливі Льоси Державної Клясової Льотерії.

КУПИШ У ВІДОМІЙ, НАЙЩАСЛИВІШІЙ КОЛЕКТУРІ

= Щ А С Т Я =

ЛЬВІВ

Сикстуська 12.

де впали виграші 100.000 зол. на ч. 156488, по 20.000 зол. на ч. 40712, 160620 і 168801, по 15.000 зол. на ч. 73262, 90228 і 99736, по 10.000 зол. на ч. 15665, 34203, 110228 і 179249, крім великої кількості нижче 10.000 зол.

Тягнення 1. кв. починається вже 18. жовтня 1935 р. Замовлення можна зробити при допомозі складанки ПКО ч. 500.420 „Szcześnie“, Львів, Сикстуська 12, поштовим переказом або писемно.

Економічний огляд.

Польська хроніка.

ПЕРЕД ОФОРМЛЕННЯМ НОВОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ПОЛЬЩІ.

Ми вже на цьому місці писали, що урядові чинники поважно думають над устійненням напрямних господарської політики. Діло в тому, що дотеперішня дефляційна політика уряду нікого не вдовольняє і не дає тих вислідів, які малаб вона дати. Немає однозначності в тому, чи причиною цього є занадто мала чи занадто велика строгість дефляційної політики. Промислові і купецькі кола висказуються проти того, щоб господарська політика далі ґрунтувалася на високій вартості гроша і на низьких цінах товарів. У зв'язку з тим усім широко реферують і коментують тепер виступ б. мін. Матушевського на сторінках офіційного „Газета Польська“ (передовиці „Що і як?“ у числах 268, 269 і 270). Автор (застерігаючись, що висказує приватні думки) обстоює „далішу, ще строгішу дефляцію“. Цей лід досі подавано в занадто слабких порціях, тоді, коли воно ділає тільки у сконцентрованій формі. Хліборобство далі ґрунтується нерентовно, тому ціни промислових продуктів треба безпардонно обнизити. В той спосіб також експорт Польщі буде кращий. Матушевський є за рішучим зменшенням публічного господарства в суспільному доході. Дефляція має бути вихідною точкою для далішої акції в напрямі оживлення господарства.

Слід зазначити, що господарську політику Польщі насвітлюють і критикують тепер дуже часто на сторінках преси (особливо господарської, зокрема жидівської, що дуже невдоволено останніми потягненнями уряду в користь хліборобства). Це є актуальне з уваги на господарські завдання нових законодавчих установ.

ЧОМУ ПЛАТНІСТЬ ПРИВАТНИХ ХЛІБОРОБСЬКИХ ДОВГІВ ПРИПИНЕНА?

Читачі вже знають про появу двох важних декретів: першого, який продовжує гіпотечну мораторію до 1. січня 1938 р. і другого, який вводить каренцію (припинення) хліборобських довгів до 1. жовтня 1938 р. Перший декрет торкається тільки тих гіпот. довгів, що їх обіймала мораторія попередніх законів. Другий декрет припинює хліборобські довги (ті, що повстали до 1. липня 1932 і не обняті артикулами 6. і 7. попередніх декретів) до 1. жовтня 1938 р. Крім того цей декрет визначає рахунковий курс валют згідно з курсом варш. біржі на 1. жовтня ц. р., якщо попереднє порозуміння довжиника і впритом не визначило його інакше. Врешті декрет зменшує відсотки з 10 на 6.

У пресі подані причини видання декрету про каренцію. Вони в коротких рисах такі: Оцінка госп. ситуації каже, що рівень річних цін не скоро піде в гору, а через те обслуґа хліборобів вперед 1. липня 1932 р. малаб відбуватись тільки зі шкодою хліб. вартості. Колиб човіть прийшла поправа, то й тоді фінансові можливості хліборобства для зрівняння старих довгів булиб дуже обмежені. Брак розпорядку про каренцію не тільки міг би вести шкідливу розбіжність між платничими можливостями хліборобства і теперішніми обов'язками з титулу фінанс. річного законодавства, але й міг би збільшити ексекційний натиск і подати хліборобських продуктів. Тому каренція має загальний характер (групи А, Б, Ц і не лиш капітал.

але й відсотки, провізії, кошти, тощо). Роземний уряд має лагіднити есенціальні несправедливості.

КРИЗА І „КРЕСОВА“ КОЛЬОНІЗАЦІЯ.

„Варшавські Дзеник Народови“ (ч. 126) помістив статейку кс. Францішка Блотницького п. н. „Справа осадництва кресового“. Автор нарікає, що брак парцеляційного плану від самих початків засудив важну акцію кольонізації на невдачу. Кольоні будовано системою хуторів і через те кольоністів відмежовано від себе, перемішуючи їх з українською народньою масою. До того поміж кольоністами були здебільша фінансово-слабі елементи, які з моментом кризи з господарського боку зовсім заломились. Наслідки того були фатальні. Кольоністи почали відпродавати землю українцям, а дідиці — з уваги на те, що надзиви нових кольоністів зовсім нема — парцелюють землю поміж... жидів та українські кооперативи, які ще сьогодні мають гроші.

„При сьогоднішніх господарських відносинах важко думати про нову кольонізацію“ — пише кс. Блотницький. Зате треба на його думку дати моральну і матеріальну („віддовження“) підтримку тим „осадникам“, які ще витривали на своїх постах. Та цієї кохечности — мовляв — не визнають урядові чинники, які з ошадностевих причин звивають по кольоніях школи, обтінають дотації на костели і т. ін., підтримуючи „польськість кресів“.

ВИШИЙ ГІРНИЧИЙ УРЯД У ЛЬВОВІ.

Як заповів мін. Фльояр Райхман, відчиняючи Східні Торги, на місце зліквідованого В. Гірн. Уряду у Варшаві буде оснований такий уряд у Львові. Належає буде до нього вся українська етиографічна територія і кілька повітів краківського воєводства. Це матиме велике значіння для нафтових теренів у Сх. Галичині.

ЗАДОВЖЕННЯ УРЯДОВЦІВ.

Організація державних урядовців проголосила виїди анкети, розписаної нею для цифрового скоплення урядничих довгів. З тих вислідів виходить, що ледви 8 відс. урядовців не має довгів. Решта, себто 92 відс., є в більшій або меншій мірі задовжена. Пересічна цифра задовження одного урядовця є 1.375 зол., а глобальна сума задовження згідно з анкетною булаб 70 міль., але її заокруглюють на 100 міль. (багато урядовців не хотіло признатися до задовження). Анкета ствердила, що багато урядничих родин живе в крайній нужді, що 26 відс. урядовців загрожені втратою мешкання (не платять чиншу). 82 відс. задовження — це товаровий кредит. Безпроцентові зачети на рахунок платні взяло 52 відс. урядовців.

Задовження приватних урядовців напевно не менше, коли не більше.

Світова хроніка.

ГОСПОДАРСЬКА І ФІНАНСОВА СИЛА ІТАЛІЇ ТА ВІЙНА З АБІСИНІЄЮ.

Вже перші звідоцлення з воєнного терену вказують, наскільки Італія сильніша мілітарно від Абісинії. Але у війні рішає теж сила господарства і фінансів. І тому попрубуємо тут коротенько наосвітати цю силу Італії.

Щея світової війни Італія надрувала свою господарку доволі скоро. Вона віднесла стан хліборобства, зміцнила і поширила основи свого промислу. Осадности італійських емігрантів і тв-

ристян. себто відвідани чужинців, направили фінанси Італії. Але з поступом криз ситуація погіршилася. Зменшилися приходи від емігрантів і чужинних гостей, пасивне сальдо в торг. білансі зміцнилося, а то і зросло, золоті резерви зменшилися, а довги за кордоном зросли. Що правда, внутрішнє положення іби поліпшилося, що виявилось зміцненням продукції, зменшенням безробіття, тощо. Тепер поклавється, що це була горяча підготовка до війни з Абісинією. Початок цієї війни спричинив воєну господарку. Початок цієї війни представили на цьому місці. Обмежені господарські (особливо сирівцеві) і фінансові засоби примусили уряд переняти майже всю економіку в свої руки. Італія мусить сироваджувати вугілля, дерево, залізо, нафту, бавовну, тощо за кордоном. Навіть прохарчувати свого населення не може Італія без посторонньої допомоги. Через те — залишаючи на боці справу „санкцій“ чи „блокади“ — найважливіша справа для неї — це гроші, точніше золото, або можливість закордонного кредиту. Але саме це болюче місце Італії. Металеві резерви Італії топніють у застрашливий спосіб (ще перед роком 6.300 міль. лірів, а в останньому білансі 4.563 міль.), а кредити дістає вона з трудом (тому перекидає свої замовлення з держави до держави). З цього приводу шукає Рим усіх можливих способів, щоб скріпити себе фінансово. Статнула вже Італія срібну монету, що її може вжити в Африці, заступаючи її банкнотами, заваля примусову педію в користь скарбу закордонних кредитів, які признано італ. громадянам, примусову конверсію закордонних паперів на скарбові бони і т. ін. Та всі позначки кажуть, що Італія мусить шукати багатого партнера, який частинно сфінансує абісинську війну, відступаючи за це тому партнерові багато, а може і львину часть воєнної добути.

„СВІТОВО-ВАЛЮТОВИЙ ПЛАН“ БЕЛЬГІЇ.

У Брюсселі випрацювали новий план для полагоди валютних труднощів. Його хочуть предложити до реалізації Лізі Націй.

Цей план можна засувати в ось-яких пунктах: 1) стабілізація провідних валют на пересічному паритеті останніх 3-х місяців; 2) колиб це було неможливе — створення світового гроша для міжнародних орудок; 3) централею цього гроша був би Банк Міжн. Платностей; 4) нова світова валюта мусілаб бути винимна на золото навіть на випадок війни.

В. Н-вич.

Цей 1935. рік є ювілейним роком десятиліття Музею Визвольної Боротьби України

УВАГА! МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРЮТЬБИ УКРАЇНИ ЗБИРАЄ ПОЖЕРТВИ НА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ

ДАЙТЕ Й ВИ СВОЮ ЦЕГЛИНУ!
ПОШЛІТЬ СКОРІШЕ ВАШУ ПОЖЕРТВУ!
ЗРОБІТЬ ЗБІРКУ У ВАШІМ ТОВАРИСТВІ! НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ!
ЖЕРТВУЙТЕ ВСІ
НА УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ
ХТО СКІЛЬКИ МОЖЕ!

ГРОШІ СЛАТИ НА АДРЕСУ ДИРЕКТОРА МУЗЕЮ:
Prof. D. Antonovych, Praha-Nusle 245, Czechoslovakia

НЕ ЗАБУВАЙТЕ!

Імена всіх тих найменших жертводавців (які поділяють своє прізвище розбірно) Музей збереже України в своїх пам'ятних книгах; хто ж дасть відразу або частями 10 доларів, буде записаний в окремій пам'ятній книзі „Фундаторів Українського Дому“; а хто дасть 25 дол. буде записаний у золотій пам'ятній книзі „Добродійців Музею Визвольної Боротьби України“; імена всіх жертводавців, хто дасть по 100 дол., помістять на окремій почесній стіні Українського Дому; а імена всіх, хто дасть по 500 дол., випишуть золотими літерами на о. Ремій мармуровій таблиці при вхіді — 1000 негідних 10 дол., 100 цеглин коштують 1 долар. — Не спізнуйтеся з своєю жертвою на Український Дім у Празі! Не будьте останній; хто жертвує в час помагає вдові! Же ти можна складати через Земельний Банк у Львові на поштову склянку ПКО 500170 з допискою МУД Музей, Український Дім). В Чехословаччині треба посилати по поштові конто Музею 80940 Praha. В Румунії жертви приймає Адміністрація часопису „Час“, Чернівці, ул. Петровича ч. 4, та п. Д. Геродот — D. Herodot, Str. Delea Veche, 45, Bucuresti IV. В Аргентині: Asociacion ucrainiana „Prosvita“, Gurruchaga 2371, Buenos Aires. В Зауцен. Держ. Америці можна посилати через Об'єднання Українських Організацій в Америці: „Ob'ednanyie“, P. O. Box 125, Hudson Terminal. — New York N. Y. В Канаді через П. І. Лазаровича: P. J. Lazarowich, P. O. Box 456, Edmonton, Alberta. В Китаю через О. Медвину: O. Melnyk C. M. Customs Shanghai, China.

МІСЬКІ ТЕАТРИ у Львові 8. жовтня.

Вини у Великій Театрі в год. 8-мій веч. Повна сентименту, гумору і мелодій

„Музика на вулиці“ Шурека в польській переробі М. Гемара.

Абіссинія стікає кровю.

МУСОЛІНІ ХОЧЕ НАКИНУТИ АБІСИНІ НОВУ ДИНАСТІЮ.

АСМАРА, 7. 10. ПАТ. У провінції Тігре італійські літаки розкинули летючки з повідомленнями про поворот кол. абіссинської династії, яка походила з цієї провінції. В летючках говориться, що італійці прийшли тільки тому, щоб відновити цю династію.

АКТИВНІСТЬ ІТАЛІЙСКИХ ВІЙСЬК В ОГАДЕНІ.

АДІС АБЕБА, 7. 10. ПАТ. На полудневій вулиці у провінції Огаден італійські збройні сили виявляють велику активність. Наступ піхоти підтримують літаки. Абіссинські збройні сили збираються на лівім крилі італійських військ на річці Дорі.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПОСОЛ ПОКИДАЄ СТОЛИЦЮ АБІСИНІ.

ДЖИБУТІ, 7. 10. ПАТ. Італійський посол в Абіссинії гр. Вінчі і всі італійські консули, які ще не покинули Абіссинії, завтра виїжджають з Адіс Абеби спеціальним поїздом до Джібутті.

АДІС АБЕБА, 7. 10. ПАТ. Громадяни, крім урядовців посольства і консуляту покинули в суботу Адіс Абебу. Загалом виїхало 56 осіб, між ними тріох лікарів, 8 священників і кільканадцятьох будівельників з Додеканезу. Деякі заявили, що валяться на ліжках і не можуть повернутися до Адіс Абеби.

ПОШЕ ДО АДУ НА ВІДСЛОНЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА.

АСМАРА, 7. 10. ПАТ. Італійські війська, які в великій кількості адобули Аду, привезли зі собою на виставним самоході камінний пам'ятник, що його поставлять в Аду в честь полеглих італійських воїнів під час боїв за Аду в 1896 р.

Спеціальний кореспондент „Дейлі Мірор“ в Ефіопії пише: Незадовго Мусоліні прилетить мабуть до Аду літаком, щоб відсвятити пам'ятник на честь полеглих італійців у 1896. р.

ПРОТИГАЗОВІ СХОВИ В АДІС АБЕБІ.

АДІС АБЕБА, 7. 10. ПАТ. Гавле Селянін приїхав викопати схови на горах, які оточують столицю, до яких перейшли вранці тисячі мешканців з дітьми і цілим своїм достатком. На сир-

нах про вступ італійських літаків мешканці столиці покинуть швидко місто.

АДІС АБЕБА, 7. 10. ПАТ. Райтер довідується: Члени дипломатичного корпусу вислали до своїх урядів телеграми з проханням інтервенувати перед італійським урядом, щоб італійські літаки не бомбардували Адіс Абебу і Діредаву.

3 300 БОМБ ВИБУХЛО 100.

АДІС АБЕБА, 7. 10. ПАТ. Абіссинський уряд повідомляє ось що про летунські напади італі-

Німеччина домагається кольоній

Нова промова канцлера Гітлера. — Свято німецьких обжигників.

БЕРЛІН, 7. 10. ПАТ. В ганноверській місцевості Бікенбург відбулося вчора щорічне свято німецьких обжигників. Це свято було сильно військовим торжеством, отриманим з полісами армії у присутності канцлера Гітлера та міністрів Бломберга, Герінга, Геббельса й ін. Промови, що їх виголошували, були присвячені питанням про харчування німців і з безпеки хліборобської продукції на майбутнє. Міністер Геббельс у відкритті вказав на сильний зв'язок між селянським станом і новою німецькою армією. Міністер про харчування Даре пригадав, що нац. соціалісти передбачили теперішню ситуацію, коли вже рік тому кинули гасло збільшення аграрної продукції. Німецькі селяни радо зложили жертви, бо знали, що роблять це для національної цілі. Міністер гостро осудив спроби протиставлення селянських інтересів інтересам міських робітників, окреслюючи такі теорії, як „жидівсько-марксистська отрута“.

ПРОМОВА КАНЦЛЕРА ГІТЛЕРА.

Кульмінаційною точкою цілого свята була промова канцлера Гітлера, в якій сильно підкреслено внутрішню політику.

„Німеччина — завжди канцлер — анову. пішла вперед, сильна, незалежна й вільна, як перед століттями. Господарське положення Німеччини багато важче як інших народів, бо не має

цієї: У суботу італійці скинули 300 бомб на місцевість Гората, з яких вибухло тільки 100. Пять осіб було вбитих, 15 ранених. При нападі літаків на Герльобубі було 40 людей убитих. Крім того італійські летуні бомбардували міста Ауда, Серкаута і Табена.

В ЧИХ РУКАХ АДУ?

ЛОНДОН, 7. 10. ПАТ. Райтер повідомляє з Адіс Абеби: Тепер Ада не в ні в руках італійців ні абіссинців.

АСМАРА, 7. 10. ПАТ. У головному італійській квартирі обличають, що в боях під Аду отримано або було ранених 600 абіссинців.

АДІС АБЕБА, 7. 10. ПАТ. Райтер повідомляє: Офіційні кола зазначають, що бої під Аду не були дуже запалі і доходило тільки до сутичок між італійськими та абіссинськими меншими відділами. Італійські літаки виконують стелажі доти і скидають бомби. Герльобубі тепер у руках італійців. Італійці посуваються наперед по долині і зміцнюють кожну адобу позицію.

вона ні просторів до життя, ні основи до достаточного прохарчування, яку мають інші народи. Німеччина не має сирівцевої колоніальної бази, ні міжнародних зв'язків, з яких користають інші держави.

Якщо Німеччина хоче жити, мусить плянову господарювати. Канцлер підкреслив, що доки не треба піддатись розпорядкам уряду, який є відповідальний перед цілим народом.

Нац. соціалісти мусіли шукати нових шляхів і найшли їх. Далі канцлер показував, що в даній хвилині доки не треба було вести таку політику, щоб зтримати ціни і платні на тім самім рівні. Зміна цієї політики мусіла у висліді довести до девальвації німецької марки і спричинити господарську катастрофу Німеччині.

Нав'язуючи до слів англійського прем'єра Болдуїна, що диктатури можуть легко, з причини внутрішніх труднощів довести до війни, Гітлер сказав: Більшу частину воєн викликає суть демократії. Ми є одним народом, одною волею, одною Німеччиною. Німеччина є вільна, її свободи не стереже ніяка комісія ані ніяка Ліга Націй. Не рішають про неї чужі великодержави. Хочемо тільки одного: вдержати мир. Проблеми світа бачимо ясніше як інші. Оцінюємо їх без ненависті і зависті.

Наприкінці канцлер повторив свої слова

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ.

48

ГМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Цей перший транспорт був набраний гуртом, без вмішування уряду. При всіх дальших же інтервенціях таборове бюро праці. Не обійшлося без численних немих перепалок з різними відпоручниками робітничих централ, заки спосіб набирання й умовлювання людей до робіт увійшов у рамки системи, яка уможливила справність та етичність роботи і її контролю. Найбільш ремствували „посередники“ і відпоручники централ, коли управа заборонила контрахувати в неділі і свята та вербувати потайки по бараках, на що люди найбільш нарікали.

На весну 1915. р. нарід захопило таке сильне бажання за всяку ціну видобутися з табору, що люди як нетлі гналися безбач часто просто в полум'я. Вихисновуючи ці хоробливі настрої мас, винтоворися наборі окремий тип „посередників“, поміж недужників, суперарбітрованих, ріжних барачових передовиків, котрі заступались нібито за своїми „своєками“ й „односельчанами“, за „добро“ для них роботу. На ділі була це шайка з бач хитрих шморгунів, що як справжні „економісти“ вихисновували „робітничу кон'юнктуру“ і за своє посередництво казали собі солено платити. Стверджено, що один з них побирав по одній короні з голови і заки його накрили й усунули з табору, набрав від злидарів більш як 400 ко-

рон. Такі спотворені дарможери з усього в таборі користали, найбільш із темноти власних братів.

На весну 1915. року був також величезний попит на роботи до Прус, головним чином тих, що там уже були. Були й такі, що вже заздалегідь на найближчий рік позаключували наємні умови в Прусах. Однак австрійський уряд отягався з дозволом на закордонні виїзди.

Тяжко, майже неможливо було опорядити такі зголошення, де хоч робітників добре нагороджували, то домагались самих мужчин. Хоч тоді ще досить було в таборі мужчин, то без жіночого товариства вони не хотіли контрахуватись. Після кількох даремних спроб навіть військові фабрики стріли і порохи у Блюма і Велерсдорфі хоч-не-хоч мусіли при кожній набираний партії робітників згодитися на третину жінок. Важких фабричних та акордових робіт люди сахалися; лиш на днівки. До лісових робіт йшли радо, але тільки на Мадярщину, в підкарпатські смуги. Бо не охота праці ані жадова зарплат їх туди гнала, лиш жага — верхами Карпат передістатись домі. Шож, коли контрахування на Мадярщину було засадничо заборонено; винятково було воно можливе за окремим міністеріальним дозволом. Це було тому, що між обома урядами були якісь неполадані рахунки.

Ту, початково нестримну робітничу гарячку, охолодили у травні дві непередбачені події.

Дня 3. травня табір замкнуто внаслідку епідемії п'ятнистого тифу. Замкнення тривало по кінець травня; лиш на інтервенцію чеського і моравського уряду дозволено після перебутої 8-денної карантини на виїзз тих людей, що

в дні замкнення табору вже були законтрактовані.

Другою, багато важливішою подією була вікопмна перемога союзних армій під Горлицями, яка започаткувала розтічний відворот російських військ з Галичини. Ця подія запалила уми і збагатила виселенську уяву надією близького повороту до батьківщини, яку несовісна агітація, що в таборі ніколи не втихала, роздувала до розятрення. Винтоворилась загальна поворотня психоза, яка назовні об'являлася одним-одніським бажанням і питанням: „Коли підемо додому?“

Той, зрештою природний і зрозумілий гнів, охолодив робітничий пал виселенців, і то не лиш тих, що нудьгували в таборі, а й тих, що вже виїхали на роботи. Стали люди масово з робіт утікати, побоюючись, щоб поворот додому їх не минув. Була це психоза лянна як пошесть; а ще як літом 1915. р. почалися частинні репатріації. Ніяка сила, ніякі грізнослові міністеріальні накази і заклази, загострення, погрози, втрати казачі і заробітків, а то й карі — не спинявали масових утеч, котрі в господарському бюджеті Чех і Морави викликали великий заколот і спричинили масові жалоби до міністерства. Адаже урядові не були тоді байдужі успіхи рільної господарки на запіллях... Міністерство відповіло загостреннями й карами, однак вони не досягли своєї цілі. Тим-то й не диво, що уряд опісля репатріації барачових виселенців всіляко обмежував, віддаляв, перещідував. Проте багатько минулося часу, заки ця панічна поворотна психоза дещо втихнула, поки люди з власного гіркого досвіду переконалися, що з тими поворотами не таке просте й легке діло, як їм здавалося.

складі на конгресі у Нюрнберзі, що німецький нарід не хоче нікому шкодити, але й не стерпить від нікого ніякої кривди.
„Зродилась знову німецька армія й німецька

фльота. Німецькі міста й села мають охорону, а над ними сторожить сила нації, сторожить повітряна зброя.

Замкнення надзв. сесії сойму та сенату.

ВАРШАВА, 7. 10. ПАТ. Президент Річпосен ухвалою розпорядком із 7. жовтня ц. р. змінив надзвичайну сесію сойму та сенату.

Розпорядок доручив нині шеф пресового бюро президії ради міністрів, Пачоський, маршалом сойму та сенату.

Стан українізації волинських церков.

З Луцька повідомляють Агенції ВУ: Тутешні українські православні кола звертають увагу, що цього року переведено українізацію богослужень тільки в 20 парохіях. Значна кількість парохіальних подань, що домагається українізації, чекає від довшого часу на полагодження.

у волинській консисторії. Все те є джерелом невдоволення і розчарування серед українців, що дожидали активнішого відношення епископської катедри в Крем'яні до справи українізації.

Лік на критичний матеріальний стан Т-ва „Рідна Школа“.

(З кругів наших читачів.)

Читали ми недавно статтю в „Ділі“ (ч. 266.), в котрій член Головної Управи „Р. Ш.“, посол Д. Поліщук, представив лихий стан Т-ва „Р. Ш.“ взагалі і школи ім. Грінченка у Львові зокрема. Я не хочу повторяти цифер, себто грошових сум, потрібних „Р. Ш.“ на задоволення її найнекучіших потреб, — я хочу лиш делікатно вказати на джерело, з якого навіть у цих важких часах, які переживає тепер наше громадянство, можна би ще щось зложити і для „Р. Ш.“

П. посол Великанович апелює до посідачів „Позички Народової“ та „Інвестиційної“, щоб вони одувавали ті позички „Р. Ш.“. Апелює не злий. Однак знаємо, що тих позичок між ними небагато і їх можна реалізувати лиш один раз. Натомість джерело, котре я маю на думці, не висихає ніколи! А це джерело — це курці, що то для своєї приємності, для своєї привички курять тютюн та востом і губою пускають з димом величезні суми грошей.

Я далекий від того, щоб відтягати курців від їх приємності чи привички, бо це мабуть і так небагато допомогло. Однак мені вільно сказати до українських курців: Куріть, адоровенькі, тільки вам угода! — але від прокурених вами грошей дайте 1% (лиш один відсоток!) на цілі „Р. Ш.“. І так само, як спішите догодити своїй приємності, зпів привичці, поспішіть з присвятою того мізерного одного відсотку на цілі „Р. Ш.“

Українські курці! Будьте справедливі! Не паріжуйте на мене за те, що я сягаю саме до вашої

кишені по поміч для „Р. Ш.“, бо я сягаю власне до тої кишені, в котрій є гроші на те, щоб їх з легким серцем пустити з димом. А якщо у когось в гроші на тютюневий дим, то бодай би охоті з тих прокурених грошей у виді лиш одного відсотку мусить бути для „Р. Ш.“

Тепер представлю той мізерний один відсоток у цифрах:

Приймаю, що з усього українського населення лиш тут, у Галичині, є 500.000 (пів мільона) курців, мужиків і жінок. Кожен поодинокий курець прокурює денно пересічно 25 сот. Значить: всі прокурюють денно 125.000 зол., або *сто двадцять п'ять тисяч золотих* (це з димом за один день! Один мізерний відсоток від тих грошей дає 1.250 зол. денно!

У відношенні річних справа представляється осьтак: Пів мільона українських курців прокурює за рік тільки маленьку суму: 45.625.000 зол., себто сорок п'ять мільонів шістьсот золотих річно летить з димом. З тої величезної суми один відсоток на „Р. Ш.“ дає 456.250 зол. (чотири пів мільона зол.) річно!

Отже, як бачите, дорогі українські курці, ви „пропакуєте“ таку суму грошей річно, що від тої суми лиш один відсоток задоволює би всі потреби вашої бідної „Р. Ш.“. Тому я ще раз кличу: Гей! Українські курці! Коморник перед порогом Рідної школи ім. Грінченка у Львові!

Технічно добратись до того „джерела“ не так тяжко, оскільки „Р. Ш.“ має своє Konto в НКЮ.

НОВИНКИ.

— Одинок українська фабрика футер „Хром“, Пр.Торг. Спілка з о. п. у Львові, вул. Руська 20, тел. 271-83, поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всілякого розфутрянні шкірки, як також приймає до крашення і перерізки уживані футра.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всілякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні загиб та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— Як можна негайно помогти Рідній Школі! Недавно ми проголосили поклик кружка „Р. Ш.“ в Підберізіях, львівського повіту, до всіх кружків „Р. Ш.“ Львова міста й повіту, щоб вони найшкороше зложили так, як він, 10 зол. або більше на негайну допомогу на видатки Головної Управи Р. Ш. На цей поклик зверну увагу перший кружок „Р. Ш.“ в Яструбкові і зложив на ту саму ціль 15 зол. Не потребуємо окремо підносити, що матеріальна допомога Рідній Школі належить у першу чергу до кружків „Р. Ш.“ і то не лише львівського повіту, але цілого краю. Розуміється, що й інші установи не можуть тільки з боку приглядатись й вижидати, що хтось інший допоможе. Рідна Школа займається справами виховання української молоді, тому підтримка її діяльності мусить належати також до всіх українських установ і всього громадянства. Треба надіятись, що добрий приклад двох сільських кружків (у Підберізіях і Яструбкові) не дасть довго ждати на ідейних наслідувачів. Ми цікаві, хто буде черговий?

— Музичні авдіції в гімназіях. Міністерство освіти видало інструкцію в справі музичних авдіцій в гімназіях. Впродовж шкільного року права гімназії має влаштувати бодай вісім музичних авдіцій, що триватимуть по 45 минут. Музична частина має тривати 30 минут, її проведення 15 минут. Музичні авдіції зачислено до обов'язкових шкільних занять.

— Одно непорозуміння. Наш „Маслосоюз“ впровадив на ринок добірне масло в спеціальному опакуванні по 1/4 кг., поміщуючи на ньому законом хоронений знак, чотирилистну конюшинку зі знаками М. С. Дрібна і несовісна конкуренція завела теж у себе подібне опакування, наслідуючи часом навіть охоронний знак М. С., щоби таким чином дезорієнтувати клієнтів. Підчеркаємо, що масло зі знаком М. С. є гарантовано доброї якості і не треба його якості замінювати за масло, яке має лише подібне опакування, за що домагаються неслухно вищої ціни. Звертайте пильно увагу на наш охоронний знак!

— Забезпечення шкільної молоді на вулицях. Шкільна влада наказала, щоб у аселюдних школах поучити вчителів про приписи щодо поведінки на вулицях міст і публичних дорогах. Треба впогн в дітей пересвідчення, що не вільно битися на вулицях і дорогах, не вільно ходити по їзді, тільки хідником. Переходити їзду треба найкоротшою дорогою біля місця, де перехрещуються вулиці. Крім того не вільно чіпати з задку трамваїв, самоходів і возів.

— Поділ стипендій. Міністер освіти усталила висоту стипендійного фонду для академічної молоді на новий шкільний рік: 80 проц. цього фонду буде розділений згідно з внесками поодиноких вищих шкіл, а 20 проц. розділить міністерство між студентів I року, абсолютів і докторантів. Для молоді, що студіює у Львові, призначено: університет 169 тисяч зол., політехніка 87 тисяч, ветеринарна академія 19.200 зол. і вища школа заграничної торгівлі 8.400 зол.

— Новознайдений малюнок Шевченка. При розгляді збірок, сконфіскованих у приватних осіб підчас революції і які до цього часу знаходились в повному неладі, виявлено 6 аркушів з альбому Шевченка підчас його перебування в Академії Мистецтв в Петербурзі. На аркушах велика скількість шкільних, які показують, що поет студіював малярство з великою докладністю. Одноразом віднайшли невідомий портрет Шевченка на весь зріст та малюнки, що відносяться до перевозу його тіла на Україну. Віднайдені річчї тимчасом знаходяться в б. Музеї Тарнавського в Чернігові.

Збирайте датки і дарові книжки для задоволення духовних потреб наших заточених і шліть на адресу Т-ва „Просвіта“ у Львові, Ринок 101.

Національні ферменти в комуністичній партії на Україні.

РИГА, А. Т. Е. Згідно з повідомленнями з Москви, заряджена втретє акція перевірки партійних документів у Харкові виявила національні ферменти в комуністичній партії. Дотерішній перевірка партійних документів відбувалась під проводом секретаря харківської організації Гайдука, що його в часі зарядженого тепер заїту арештували під замітом контрреволюційної діяльності, що зміряла до відокремлення України від ССРСР. Разом з Гайдуком арештували його братів, що займають відповідальні становища у прикордонних місцевостях України. Водночас арештували керівника виділу пропаганди обидового комітету Тахтамішева та двох членів партійного секретаріату Злабакова й Семенова. Згідно зі свідством секретаря харківського комітету Гайдука, його двох братів, Тахтамішева, Балабанова і Семенова

належали до української націоналістичної організації і підчас перевірки партійних документів уможлилювали своїм прихильникам залишитись у партії. Водночас викладач з партії напильовий комуністичний елемент, що його з Москви переслали на Україну. З тої причини, що викрили справу Гайдука, зарядили стислішу перевірку партійних документів у всіх комуністичних організаціях на Україні.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГолошуються в НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГолошення.

З Комітету Ювілейного Дару для письменника Б. Лепкого.

Повідаємо українське громадянство, що до дня 1. вересня ц. р. вплинуло до Комітету датків на 2.113 зол. 88 сот. Комітет за ці гроші закупила будівельну парцелю в Черчі і передав 1.175 зол. на започаткування будови дому для Ювілянта.

Просимо, щоб ті, що доцінювали наш почин, надіслали свій даток чеком П. К. О. ч. 500.936 (Комітет ювілейного дару для письменника Богдана Лепкого в Бережанах) і в цей спосіб допомогли збудувати дім у Черчі. Зокрема сподіємося, що патріотичні громадяни Черчі не відмовлять своїй допомозі в цьому ділі.

Ми приневодені ще зазначити, що заокреанська еміграція ще одним датком не збільшила нашого фонду. Тепер вона могла б не занебаня направи.

Бережани, у вересні 1935.

За Комітет ювілейного дару для письменника Богдана Лепкого в Бережанах:

о. Евзеїв Бачинський вр., Д-р Вол. Гриневич вр.,

голова

секретар.

МАТЕРІЯЛИ ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

пайдете у книжці Михайла Галушинського п. кат.

З Українськими Січовими Стрільцями,

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва. 216 сторін друку на дуже гарному папері.

Ціна зол. 1-90.

Порто 30 сот.

Замовляти в „Ділі“.

СПОРТ.

ЛУГ І (ЛВВІВ) — ГРАЖИНА (ЛВВІВ) 6:1 (3:0).

Перша дружина львівського Лугу виграла у анжко-му в дощених товариських змаганнях з Гражиною. Чотири-п'ять років добула перше місце і чашу в турнірі першозолотих дружин у Львові. Для Лугу стали ворогами. Життя в 3. Савчик 2. Жовтень 11.

ЛУГ І (ЛВВІВ) — БУРСА ДЕКЕРТА II, 2:2 (2:0).

Резерв Лугу змагався з II дружиною Бурти. Обидва змагання розіграно на гринці Лугу при вул. Бу-геньській.

З МІТТЕВОВОГО ТУРНІРУ У ЛВВІВІ.

Фінальний розіграш у миттевому сімковому турнірі відбудеться в середу 9. ж. н. на Цитаделі. Участь бери-муть: Погонь І, Україна І і переможець змагань Рекорда — Світязь.

Програма: год. 15.20 Погонь І — Україна І, год. 13.40 Погонь І — переможець мету Рекорда — Світязь, год. 16.20 Україна І — переможець мету Світязь — Рекорда. Год. 17: роздача нагород.

Фінал турніру розіграють пунктовою системою. На вибірок річної кількості пунктів і раного відношення ворт — відбудеться третя річна розіграш з ан-анслю.

ОГОЛОШЕННЯ

На оголошення редакції не відносяться.

Театри.

Великий Міський Театр.
Вівторок 8. ж. н. год. 8. веч. 8.15. 1. „Му-зика на вулиці“.
Среда, 9. ж. н. год. 8. веч. Концерт ко-мального хору.

Український Театр ім. І. Тобілевича
Ходорів:
8. ж. „Отаман-Пісня“.
Львів:
9. ж. „Отаман-Пісня“.
10. ж. „Дача з Маслосоюзом“.

Цирк „Арена“, вул. Городецька ч. 37.
Вівторок, 8. жовтня дві вистави: в год. 4.15 поно. і 8.15 веч.
Среда, 9. жовтня дві вистави: в год. 1.15 поно. і в год. 8.15 веч.

Кіно.

АДРІА: „Син Конт-Контга“ „Лови на-тира“.
АПОЛЛО: „Вануш“ (Димша).
АТЛАНТИК: „Піно“ („Жінка за 1.000 рублів“) фільм в рос. мові.
ВАНДА: „Федора“, „Емо-Сатан“.
ГРАЖИНА: „Дівчата в одностроїх“.
КАСІНО: „Ідемо по пасти“.
КОЛІСЕЙ: Нечині.
КОПЕРНИК: „Чорт не жінка“.
МАРУСЕНЬКА: „Чорт не жінка“.
МІРАЖ: „Непогрібна дитина“.
МУЗА: „Я збігав“.
ПАКС: „Ніч чудес у Лурді“.
ПАЛІС: „Дві жінки“.
ПАН: „Червоний султан“ (Абдул Га-ді) і додаток.
РАЙ Чарівна ніч.
СВІТ: „Провокатор Азев“.
СОНЦЕ: „Біла одягівка“, „В тіні хма-чодерів“.
СТИЛЕВ: „Катюша“ і ревія „Лан-цог пасти“.
ТОН: „Ірелі, королева пісні“.
УТІХА: „Дон Хуан“ і ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 8. травня 1935.

Відень (506,4) 12.05, 13.10 Концерт, 16.19 Муз. образи, 22.10 Сичи. квартет.
Брно (325,4) 19.45 Спів. Прага (470,2) 20.20 Концерт, 21.30 Квартет Е-дур Ферстера. Париж (1648) 13.15 Легка музика, 21.30 „Ля Газет де Монмартр“.
Білгород (437,3) 16.20 Форт. респіталь, 20.00 концерт. Берлін (356,7) 16.00 Вес. нок. ауд., 19.00 Рум. нар. пісні. Кенігс-вустергаузен (1571) 17.40 Камер. кон-церт, 20.15 Академія в нагоді 350-ліття уродни Шіпа (сп. муз.). Кельн (455,9) 17.00 Орк. концерт, спів. Мінхен (405,4) 16.10 Концерт солістів (сопр. і форт.). Будапешт (549,5) 12.05 Циг. музика, 15.40 Саксофон, 18.15 Концерт, 19.30 „Ріозето“ оп. Верді. Мільно (221,2) 11.30, 19.15 Легка й розр. музика, 20.40 „Монеті Флорентіні“ оп. Равіццата. Рим (420,8) 17.25 Легка музика, 22.00 Концерт солістів (муз. сп.).

Среда, 9. жовтня 1935.

Відень (506,8) 16.15 Твори К. Л. Урай в ин. солісти, 19.30 Симф. концерт, Прага (470,2) 11.05 Сальон. музика, 19.25 Мш. хор, 20.05 Концерт орк. Париж (1648) 18.00 Сен. Савенсові твори, 21.00 (Пісн. Берлін (356,7) 17.00 Популярна музика, 19.20 Пісн. Вольфа (Льоман-Барит). Кенігсвустергаузен (1571) 16.00 Легка музика, 20.45 Вес. аудіція, 23.00 „Персей і Андромеда“, орк. Гендла Кельн (455,9) 16.15 Соната ч. 6. п-модь (Шуберта), 19.00 Моцартові твори (спів. муз.). Мінхен (405,4) 13.15 Популярна музика, 16.10 Пісн. даних жінок, 17.00 Вес. попозудне. Будапешт (549,5) 13.40 Форт. респіталь, 19.45 Спів, 20.45 Кон-церт оп. орк. Мільно (221,2) 11.30 Попу-лярна музика, 20.40 „Ля Савредо“ му-зика Вітадіні. Рим (420,8) 13.00 Попу-лярна музика, 19.45 Розривковий кон-церт, 22.00 Танк. музика.

Спеціаліст у внутр. недугах і сугастих

Д-р А. Карчинський

Вулиця, вул. Валуа 25. Тел. 210-61
466 вернувся. 2-3

СУКНИ

ВОВНЯНІ МОДЕЛІ

ГАРСОНКИ ВІД 29 ЗОЛ.

поручає
відомо
з дешево-
сти фірма

МІНЦЕР
ВУЛ. КОПЕРНИКА 17.

Львівське радіо.

Вівторок, 8. жовтня 1935.

6.30 Ранішній ауд., 6.33, 6.34 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл.; у перерві ок. 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформації, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 „Бабине літо“ для мол. дітей, 12.30 Концерт, 13.25 Хвилина для жінок, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Экспорт, 15.30 Легка музика з гр. пл., 16.00 Скрипка ПКО, 16.15 Концерт віденського квартету, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Великі та дрібні винаходи: Три-цятьліття Айнштайнові теорії, 17.15 Із ринку країн — із гр. пл., 17.50 Куток мови, 17.18 Промова м. К. Перацького про будову шкіл, 18.00 Форт. респіталь, 18.30 Техн. скрипка, 18.40 Світає рерум, мист. життя, 18.45 Пісні й арії в ин. Л. Райхмана в супр. форт., 19.00 Вітаючі широкими змагання, 19.20 Реклам. кон-церт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Музична гутірка, 20.10 Симф. концерт; у перерві: Веч. ден-ник, із суч. Польщі, 22.30 Європа по зун-жній ціні, 22.45 Абисинія та сх. Африка очима поета, 23.05 Танк. музика з гр. пл.

Среда, 9. жовтня 1935.

9.00 Ранішній аудіція, 7.55 Трохи ін-формації, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Модні трикотажні одяги, 12.30 Пісня та пі-сонька з гр. пл., 18.25 Хвилина для жі-нок, 13.30 Найгарніша гр. пл., 15.15 Бір-жа, 15.25 Экспорт, 15.30 Концерт тріа, 16.00 Як завітати до будови ширини, 16.20 Скр. респіталь, 16.45 Гутірка музика із слухачем радіа, 17.00 Крилаті пера, 17.15 Концерт скандинавської музики, 17.50 Світ світає — огляд закорд. гу-мору, 18.00 Концерт солістів (музика, спів), 18.10 Аудіція в честь Марії Ко-ношніної в 25-ліття смерті (відчит. спів, респіталь), 19.00 Фейл. Антени в городі Перемислава, 19.20 Реклам. кон-церт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.60 Актуальний репортаж, 20.00 Легка муз. з ин. орк., 20.41 Від колпачка до модно-го капелюха, 20.50 Веч. денник, 21.00 Творчість Шопена (відчит. скрипка, від-дочка, форт.), 21.35 Життя ораторсько-го чортка — нарис Карла Іжковського, 21.50 Здобутки медицини: Полоні горючки, 22.00 Книжка та володіння* ком. опера Подв'їдіння на осн. Андерсена, 23.05 Танк. музика з гр. пл.

БІРЖА.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 7-го жовтня ц. р. кооперативам платили за: львів. Львів.
1 кг масла десероного блязо-ного без опакування . . . 270 зол.
1 кг масла десероного в боч-ках зраз з опакуванням 274-50
1 кг масла дес. експорт. зраз з експортним опакуван-ням дає зачет по . . . 280
1 д. молока . . . 015
1 д. сметани . . . 060
1 к. яєць . . . 380
Пастеризоване молоко в доставою до-дому у Львові і літра 24 сот.
Тенденція на масло, молоко і сметану оржана, на яєця сильна.
Маслосоюз повідомляє, що від 7. ж. н. р. платити своїм доставкам за 1 кг живої ваги птиці львів. подв'їдіння і тахо-мисарні „М. С.“ у Львові, (вул. Д. корт. ч. 4):
Куриця від 90 дг. за 1 кг. 85 во
Моз. одпор. кури І. к. . . 090
Качки . . . 075
Птицю прийняв в кількості виз-ченого приладу для кожного свого до-станця.

ГРОШІ.

На вивісній вартаскій біржі пого-вало такі курси: Берлін 2135, Голландія 359.20, Лондон 2640, Нью Йорк чеські 5.31, Нью Йорк кабелі 5.31 і сім вось-мих, Париж 35.01, Прага 21.98, Циріх 174.23, Італія 43.40. У Львові долар у приватних оборотах 5.42. Акції Поль-ського Банку 90.00.

П РАЦІОЙ Б АГАТІЙ З БИРАЙ

а ошадности складай у Повшехному Банку Зв'язковим на вкладові книжечки іменні або на пред'явника, які гарантують безоглядну тайну вклада. Вклади платні на кожне домагання або за виповідженням в централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6 1/2% річно.

POWISZECZNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A.
ЛВВІВ, Варшава, Бельско, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, 18/5 5-6
Перемішль, Станіславів, Тарнів.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Т-ва „Ремісничо-промислова Бурса“ у Львові, відбудуть-ся в суботу 19. жовтня 1935. в год. 6. (18) вечір у саді Т-ва „Зоря“, вул. Вір-менська 25, зі звичайним порядком нарад.

Подяка. Всім тим, що несли мені мо-ральну й матеріальну пом. ч. в часі мого двоїтного побуту в тюрмах: раєвській, львівській і сивіцькій, а з окрема г. п. Д-рові Федаків — складаю оцією доро-гою шире Спасибі! Гриніна Михайло, 6. подіт. вивезь.

Подяка.

Всім Великим Шановним Членам Родини, Установам, Дружин, Знайомим і Навідринським Громадянам, які в якийнебудь спосіб віддали останню при-слугу невіддаленому бл. Д-рові Іва-нові Савоцькому, адвокату в Навідр-ній, а нам устною, письменно чи телегра-фічно висказали спочування, складаємо щире подяку. — Олена з Савчаків Са-ноцька. Лідія Савоцька, Мр. Олексан-дер Савоцький.

Львів, у вересні 1935 р.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Час подумати про осінь! Теплі жі-ночі реформи подвійні 1-95, прегарні жі-ночі стрійні сорочки 1-50-2-25, пічні довгі 2-90, фантазійні рукави 4-50-5-30. Фабрика Білая Астра, Львів, Сикстусь-ка 2. 440 2-10

Золоті та срібні вироби, перстенці, шлюбні обручки тощо, продає дешево славновісна католицька фірма Іван Зальтенрайх, Львів, Марійська пл. 5. Полагодує всім напрямки. 82

10 зол. вчу писання на машинах. 5 французьке, німецьке, англійське. Випо-значаю машини. Приймаю переписування, відбивання, Міхальський, Фредра 8. 1-2

ФУТРА виконує дешево й солідно Євген Іванкович, Львів, вул. Домініан-ська ч. 4. 123 5790

Робочі абрання, охоронні плащі комбінезони, шкотики, вітрики, кльотки, шкільні плашки, студентські однострої, поручає по фабричних цінах: Виріби „Пал'юм“. Львів, Гетьманська 22, по-б. Промислового Музею. 3

Склад цементу, гіпсу, вапна, вапно-гашене, тростина, пала, асфальд, шутер, тачки, арйда та бетонові вироби і ріж-ні цегли. Йосиф Ботвін, Львів, Янів-ська 75. 478 3-3

Мешкання урядую найновішими ме-блями найдешевше Бірі і Грінер, Львів, Трибунальська 16. 324 6-6

Покій з особливим входом для уряднички або учениці з цілих удержанням. Ліча-цька 16 І. поа. Копачева. 485 1-3

Лікар, високий, пристійний, добре ситуований, середній вік, шукає при-стійної, інтелігентної, господарної жін-ки. Листи неанонімові і фотографії — зворот під словом — дисаретія запле-на до Адміністрації „Діло“ під „Справа серйозна“.

Д-р Ф. Мертрін-Гроссінгерова
Лікар внутр. і жіночих недуг
Зиморовича 19. II. Тел. 230-30
дікування дитерією) вернулася.

Найкраща повість останніх літ
„Війна і Революція“
УЛАСЯ САМЧУК.

же появилася як другий том „Волині“ Повіст. . . була першу на-го, оду на літературні конкурси, уста-ла найкращою рецензією всіх українських літературних критиків, здала собі на-бувала в нас досі синхатую читачів, ан-дигула автора в ряди найкращих українських повістей.
„Війна і Революція“ ще досконаліша від І. тому „Волині“ під оглядом форми і змісту. Це медична епопея світової війни і визвольних змагань, написана з великим мистецтвним талантом.
„Війна і Революція“ творить окрему цілість і можна читати її без І. тому „Волині“.

Ціна 450 зол.

Замовлення і гроші сдати на адресу: Видавництво „Дзвони“, Львів, вул. Японська 7. II. в зазначення „на В. І. Р.“. Хто замовляє прямо в Видавництві, не платить порта.

До винайму

8 к мнат з повним ком-фортом на III. поверсі
в реальності Земельного Банку По-течного.

83 Інформації в ліквідації Банку. 1-3

ПІЯНИНА І
ФОРТЕПІЯНИ
B. SOMMERFELD

Експорт до всіх частин сві-та (оголошено до Лондону)
Догідні умови купів-лі
Новацький, Писудсько-го 17

Купи і продаж оживлених інструментів.
10/92 7-25

Повні снаку і найновіші
кравати від 1 зол. до найви-східніших багатіших
з чистого шовку купити по цінах стисло-фабричних впрод у

Вирібні краватів
при вул. 3-го Мая ч. 17.
427 7-10